

PASAULES VĒSTURE

mācību priekšmeta programmas paraugs speciālajā pamatizglītībā

Sagatavoja: Gita Skrode, Iveta Zvejniece
Recenzente Dace Saleniece
Atbildīgā par izdevumu Vita Jaunuzola

VISC redakcija

Satura rādītājs

Ievads.....	2
Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi.....	3
Mācību saturs.....	4
Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks	5
6. klase.....	5
7. klase.....	11
8. klase.....	17
9. klase.....	22
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	28
Mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums	29
Mācību līdzekļi.....	29
Mācību metodes.....	29

Ievads

Mācību priekšmeta "Pasaules vēsture" programmas paraugs (turpmāk – programma) veidots atbilstoši Latvijas Republikas Vispārējās izglītības likumam un Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumiem Nr. 1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem", ievērojot speciālās pamatizglītības programmā izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Programma ir veidota, lai īstenotu speciālās izglītības programmas izglītojamajiem ar viegliem garīgās attīstības traucējumiem. Tās saturs veidots, ievērojot izglītojamo ar speciālām vajadzībām izziņas procesu – uzmanības, uztveres, domāšanas, iztēles un atmiņas darbības – īpatnības.

Programma ir speciālās izglītības programmas sastāvdaļa, kuru veido mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Piedāvātajai programmai ir ieteikuma raksturs. Katrs pedagogs var veidot savu mācību priekšmeta programmu vai konkretizēt un papildināt šīs programmas mācību saturu, tā apguves secību, tematu apguvei atvēlēto laiku, mācību metodes un izmantojamās mācību līdzekļus. Katrs pedagogs, ņemot vērā izglītojamo vajadzības un spējas, izvēlas, kādus tematus mācīt saviem izglītojamajiem, kādus priekšstatus par vēsturi, kādas prasmes un attieksmes veidot. Programmā temati ir izkārtoti atbilstoši pasaules vēstures hronoloģiskajai secībai, ņemot vērā, ka ne visi piedāvātie sasniedzamie rezultāti ir īstenojami. Mācību procesā pedagogam jāorientējas uz to, lai radītu izglītojamajam iespēju nokļūt pie definētā sasniedzamā rezultāta atbilstoši izglītojamā vajadzībām un spējām. Sasniedzamajiem rezultātiem ir ieteikuma raksturs, tomēr tie ir veidoti, lai tuvinātu izglītojamās mācību priekšmeta standarta prasību apguvei.

Katrā programmas tematā piedāvātais apakštematu uzskaitījums var tikt mainīts. Saskaņā ar programmu katrs pedagogs veido tematisko plānu, parādot, kuri apakštemati paredzēti temata apguves laikā. Tematiskajā plānā tiek atspoguļots, kā, apgūstot katru no apakštematiem, tiks īstenoti sasniedzamie rezultāti. Gan sasniedzamos rezultātus, gan tematā apgūstamos jēdzienus plāno atbilstoši apakštematu apguves secībai, vienlaikus nosakot apakštematu saturu. Vēlams plānot darbu ar vienmērīgu sasniedzamo rezultātu skaitu katrā mācību stundā. Orientējoši katrā mācību stundā paredzēta 3–4 sasniedzamo rezultātu apguve. Apgūstot katru no programmas tematiem, viens no izglītojamo sasniedzamajiem rezultātiem ir pazīt vēstures jēdzienus saskaņā ar mācību priekšmeta standartu. Tāpat programmā ir minēti jēdzieni, ar kuriem izglītojamās var iepazīstināt, lai atvieglotu temata apguvi. Šie jēdzieni nav definēti mācību priekšmeta standartā, tāpēc var tikt papildināti atbilstoši tam, cik plašs ir izglītojamo apgūstamā mācību satura apjoms.

Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķis

Ievērojot izglītojamā spējas, veselības stāvokli un attīstības līmeni, veidot priekšstatu par pasaules vēstures attīstības gaitu un notikumu likumsakarībām un veicināt atbildīga un toleranta Eiropas Savienības demokrātiskās sabiedrības locekļa izaugsmi.

Mācību priekšmeta uzdevumi

Gūt zināšanas par Eiropas un pasaules vēstures gaitu no senākajiem laikiem līdz mūsdienām.

Veidot prasmi analizēt vēstures notikumus, izmantojot atbalsta materiālus.

Gūt pieredzi orientēties mūsdienu strauji mainīgajos procesos.

Attīstīt domāšanas, motorikas un sociālās prasmes.

Gūt piederības apziņu Eiropas Savienībai.

Mācību saturs

Zināšanas un izpratne pasaules vēsturē, vēstures pētīšanas un interpretēšanas prasmes, kā arī attieksmes, kas nepieciešamas, lai apzinātos sevi kā vēstures procesa dalībnieku, tiek mācītas, aplūkojot visus pasaules vēstures posmus un svarīgākos tematus no 6. līdz 9. klasei. Zināšanu, prasmju un attieksmju mācīšanas pēctecība un secība ir atkarīga no katra izglītojamā spējām, veselības stāvokļa un attīstības līmeņa, kā arī pedagoga rīcībā esošā vēstures materiāla (piemēram, mācību grāmatām un metodiskiem līdzekļiem, kartogrāfiskā materiāla, uzskates līdzekļiem, interneta pieejamības) un izraudzītajām metodēm un paņēmieniem.

Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks

6. klase

1. temats. Aizvēstures periods (11% no kopējā mācību stundu skaita)

- 1.1. Vēsture, tās izzināšana
- 1.2. Aizvēstures periods un tā nozīme cilvēces vēsture
- 1.3. Nodarbošanās veidi, dzīvesveids un kultūra aizvēstures periodā

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētišanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>1.1. Ir priekšstats par pasaules vēstures apguves nepieciešamību.</p> <p>1.2. Ir priekšstats, ka aizvēsture ir pirmais vēstures periods.</p> <p>1.3. Ir priekšstats par dažādiem laikmetiem aizvēstures periodā.</p> <p>1.4. Ir priekšstats par vēstures avotu iedalījumu.</p> <p>1.5. Ar pedagoga palīdzību orientējas laika līnijā.</p> <p>1.6. Zina, ka vēsture ir pagātne.</p> <p>1.7. Ir iepazinies ar cilvēku dzīvesveidu aizvēsturē.</p> <p>1.8. Ir priekšstats par cilvēku nodarbošanās veidiem aizvēstures periodā.</p> <p>1.9. Ir priekšstats, ka ir dažādas cilvēka rašanās teorijas.</p> <p>1.10. Ar pedagoga palīdzību raksturo savācējsaimniecību un ražotājsaimniecību.</p> <p>1.11. Pazīst vēstures jēdzienus: ģints, cilts.</p> <p>1.12. Ir iepazinies ar jēdzieniem: vēsture, vēsturnieks, vēstures avoti, pagātne, gads, gadsimts, laika līnija, aizvēsture, muzejs, laikmets, ēra.</p>	<p>1.13. Ar pedagoga palīdzību izmanto dažādu ilustratīvo materiālu informācijas iegūšanai.</p> <p>1.14. Salīdzina dažādu aizvēstures perioda laikmetu cilvēku dzīvesveidu, izmantojot vizuālos avotos.</p> <p>1.15. Salīdzina kopīgo un atšķirīgo cilvēku dzīvesveidā aizvēsturē un mūsdienās.</p> <p>1.16. Izmanto attēlus, raksturojot darbarīkus aizvēstures periodā.</p> <p>1.17. Ir pieredze meklēt informāciju par Eiropas un pasaules vēstures notikumiem internetā.</p> <p>1.18. Ar pedagoga palīdzību salīdzina dažādus viedokļus par vissenākā cilvēka rašanos.</p>	<p>1.19. Pauž savu viedokli par cilvēku rašanās teorijām.</p> <p>1.20. Ar saudzību izturas pret vēstures pieminekļiem un kultūras liecībām.</p>

2. temats. Senās Austrumu civilizācijas (25% no kopējā mācību stundu skaita)

- 2.1. Seno Austrumu civilizāciju veidošanās priekšnosacījumi
- 2.2. Seno Austrumu pilsētas un valstis
- 2.3. Iedzīvotāju nodarbošanās un ikdienas dzīve
- 2.4. Seno Austrumu tautu kultūra un reliģiskie priekšstati

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>2.1. Ir priekšstats par seno civilizāciju veidošanās priekšnosacījumiem.</p> <p>2.2. Ir iepazinies ar senajām pilsētām un valstīm.</p> <p>2.3. Ir priekšstats par Seno Austrumu tautu nodarbošanās veidiem.</p> <p>2.4. Ir iepazinies ar Seno Austrumu tautu pasaules uztveri.</p> <p>2.5. Ir iepazinies ar seno tautu izgudrojumiem un sasniegumiem – kultūrvēsturisko mantojumu.</p> <p>2.6. Ir priekšstats par Seno Austrumu tautu rakstību.</p> <p>2.7. Pazīst vēstures jēdzienus: priesteris, valsts, reliģija, impērija, vergi, verdzība, kolonija, aristokrātija, ierēdnis.</p> <p>2.8. Ir iepazinies ar jēdzieniem: hieroglifi, valdnieks, dievība, dievs, piramīda, kapenes, nauda, prece, civilizācija.</p>	<p>2.9. Ar pedagoga palīdzību rāda kartē senās pilsētas un valstis.</p> <p>2.10. Ar pedagoga palīdzību raksturo Seno Austrumu dabu.</p> <p>2.11. Ar pedagoga palīdzību kartē atrod zināmu informāciju.</p> <p>2.12. Ir pieredze atrast vizuālu informāciju internetā par Seno Austrumu kultūras pieminekļiem.</p> <p>2.13. Atrod atbildes mācību literatūrā uz dotajiem jautājumiem par Senajiem Austrumiem.</p> <p>2.14. Ar pedagoga palīdzību stāsta par Seno Austrumu reliģiskajiem priekšstatiem.</p>	<p>2.15. Pauž savu viedokli par Seno Austrumu vēstures nozīmi.</p> <p>2.16. Ir priekšstats par Seno Austrumu kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību.</p>

3. temats. Antīkā sabiedrība un tās ievērojamākie sasniegumi (40% no kopējā mācību stundu skaita)

- 3.1. Senā Grieķija: iedzīvotāji, to nodarbošanās un sociālās attiecības
- 3.2. Senās Grieķijas demokrātija
- 3.3. Senā Roma: iedzīvotāji, to nodarbošanās un sociālās attiecības
- 3.4. Senā Roma – republika un impērija
- 3.5. Senās Grieķijas un Senās Romas ievērojamākie sasniegumi zinātnē, mākslā un kultūrā
- 3.6. Sengrieķu un seno romiešu dievi un dievības
- 3.7. Kristīgās ticības rašanās

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.1. Ir iepazinies ar Senās Grieķijas un Senās Romas vēstures notikumiem.</p> <p>3.2. Ir iepazinies ar Senās Grieķijas demokrātiju.</p> <p>3.3. Ir priekšstats par Senās Grieķijas un Senās Romas kultūrvēsturisko mantojumu.</p> <p>3.4. Zina vismaz vienu antīkās sabiedrības ievērojamu valsts, zinātnes vai kultūras personu.</p> <p>3.5. Ir priekšstats par vismaz vienas antīkās sabiedrības ievērojamas valsts, zinātnes vai kultūras personas veikumu.</p> <p>3.6. Ir priekšstats, kā veidojās olimpisko spēļu tradīcijas.</p> <p>3.7. Ir iepazinies ar Senās Grieķijas un Senās Romas mītiem par dieviem un dievībām.</p> <p>3.8. Pazīst vēstures jēdzienus: demokrātija, republika, barbari, polisa, province, reformas, veto.</p> <p>3.9. Ir iepazinies ar jēdzieniem: mīts, septiņi pasaules brīnumi, imperators.</p>	<p>3.10. Ar pedagoga palīdzību skaidro atšķirību starp republiku un impēriju Senajā Romā.</p> <p>3.11. Ar pedagoga palīdzību raksturo kristīgās ticības pirmsākumus.</p> <p>3.12. Ar pedagoga palīdzību atšķir mītu no vēsturiskiem notikumiem.</p> <p>3.13. Ar pedagoga palīdzību izmanto karti kā informācijas avotu.</p> <p>3.14. Ir pieredze atrast informāciju par sengrieķu un seno romiešu zinātnes, mākslas un kultūras sasniegumiem mācību literatūrā.</p> <p>3.15. Ar pedagoga palīdzību saskata kopīgo un atšķirīgo Senajā Grieķijā un Romā un mūsdienās.</p> <p>3.16. Ar pedagoga palīdzību saskata, ka pagātnē cilvēki dzīvoja atšķirīgāk nekā mūsdienās.</p>	<p>3.17. Ir priekšstats par antīkā laikmeta kultūrvēsturisko pieminekļu nozīmi mūsdienās.</p> <p>3.18. Pauž viedokli par sengrieķu un seno romiešu zinātnes, kultūras un mākslas sasniegumu nozīmīgumu.</p> <p>3.19. Ar cieņu izturas pret mākslas darbiem.</p>

4. temats. Arābu kultūra un islāms (6% no kopējā mācību stundu skaita)

4.1. Islāma ticības veidošanās

4.2. Arābu kultūras sasniegumi senajos laikos

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
4.1. Ir priekšstats par islāma veidošanos. 4.2. Ir iepazinies ar arābu kultūras sasniegumiem. 4.3. Pazīst vēstures jēdzienu "islāms". 4.4. Ir iepazinies ar jēdzieniem: ticība, musulmanis.	4.5. Ar pedagoga palīdzību raksturo arābu kultūras sasniegumus. 4.6. Atrod atbildes uz dotajiem jautājumiem mācību literatūrā. 4.7. Ir priekšstats, ka pasaulē ir veidojušās un pastāv dažādas reliģijas. 4.8. Ir priekšstats, ka var izmantot internetu vēsturiskās informācijas iegūšanai.	4.9. Ir priekšstats par arābu kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību.

5. temats. Eiropas zemju attīstība agrajos viduslaikos (12% no kopējā mācību stundu skaita)

- 5.1. Lielā tautu staigāšana
- 5.2. Bizantijas impērija
- 5.3. Vikingi, to dzīvesveids
- 5.4. Eiropas valstu rašanās

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>5.1. Ir priekšstats, kas ir viduslaiki.</p> <p>5.2. Ir iepazinies ar Eiropas attīstības vēstures notikumiem.</p> <p>5.3. Ir iepazinies ar Bizantijas impērijas attīstību.</p> <p>5.4. Ir priekšstats par bizantiešu kultūras un zinātnes sasniegumiem.</p> <p>5.5. Ir priekšstats par vikingu dzīvesveidu.</p> <p>5.6. Ir priekšstats par Eiropas valstu veidošanos.</p> <p>5.7. Pazīst vēstures jēdzienu "hronika".</p> <p>5.8. Ir iepazinies ar jēdzieniem: viduslaiki, karalis, vikingi.</p>	<p>5.9. Ar pedagoga palīdzību rāda kartē Bizantijas impēriju, izveidojušās Eiropas valstis.</p> <p>5.10. Ar pedagoga palīdzību raksturo Eiropas zemju procesus.</p> <p>5.11. Ir priekšstats, ka Eiropas karte pagātnē atšķiras no mūsdienu kartes.</p> <p>5.12. Ir pieredze atrast informāciju, par ievērojamām apskatāmā laika personībām, izmantojot vēstures avotus.</p>	<p>5.13. Ir pieredze paust attieksmi pret vēstures notikumiem.</p> <p>5.14. Ir priekšstats par aplūkojamā laika perioda kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību.</p>

6. temats. Kristīgās baznīcas veidošanās un nostiprināšanās (6% no kopējā mācību stundu skaita)

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>6.1. Ir priekšstats par kristīgās ticības izplatīšanos Eiropā.</p> <p>6.2. Ir priekšstats par baznīcas nozīmi Eiropas zemju attīstībā.</p> <p>6.3. Pazīst vēstures jēdzienus: garīdzniecība, baznīca, klosteris.</p> <p>6.4. Ir iepazinies ar jēdzieniem: pāvests, mūks.</p>	<p>6.5. Atrod atbildes mācību literatūrā uz dotajiem jautājumiem par kristīgās baznīcas veidošanos.</p> <p>6.6. Ar pedagoga palīdzību skaidro baznīcas šķelšanās cēloņus un sekas.</p>	<p>6.7. Ar cieņu izturas pret kristīgajām ētiskajām vērtībām.</p> <p>6.8. Ir pieredze vērtēt baznīcas nozīmi viduslaiku sabiedrībā.</p>

7. klase

1. temats. Kārtu sabiedrības raksturojums un eiropiešu ikdienas dzīve viduslaikos (21% no kopējā mācību stundu skaita)

- 1.1. Kārtu sabiedrība viduslaiku Eiropā
- 1.2. Viduslaiku zemnieku dzīvesveids un nodarbošanās
- 1.3. Viduslaiku pilsētas. Pilsētnieku dzīvesveids un nodarbošanās
- 1.4. Hanza – pilsētu savienība viduslaiku Eiropā

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>1.1. Ir priekšstats, kādas kārtas bija viduslaiku Eiropā.</p> <p>1.2. Ir priekšstats par viduslaiku pilsētu veidošanās cēloņiem.</p> <p>1.3. Ir iepazinies ar viduslaiku zemnieku un pilsētnieku dzīvesveidu un nodarbošanos.</p> <p>1.4. Ir priekšstats par Hanzas savienību.</p> <p>1.5. Pazīst vēstures jēdzienus: kārta, bruņinieks, kļaušas, rāte, senjors, dzimtzemnieks, dzimtbūšana, cunfte, ģilde, feods, vasalis, muiža, muižnieks, naturālā saimniecība.</p> <p>1.6. Ir iepazinies ar jēdzieniem: garīdznieks, pilsētnieks, zemnieks, nodevas, zellis, mācekļis.</p>	<p>1.7. Ar pedagoga palīdzību raksturo viduslaiku kārtu dzīvesveidu.</p> <p>1.8. Atrod atbildes uz dotajiem jautājumiem par cunftu un ģilžu darbību informācijas avotos.</p> <p>1.9. Ir pieredze saskatīt, ka viduslaikos cilvēki dzīvoja atšķirīgāk nekā mūsdienās.</p> <p>1.10. Izmanto internetu, lai raksturotu viduslaiku sabiedrības dzīvesveidu un nodarbošanos.</p> <p>1.11. Ar pedagoga palīdzību rāda kartē Hanzas savienības pilsētas.</p> <p>1.12. Ar pedagoga palīdzību raksturo tautu tradīcijas un kultūru viduslaiku Eiropā, izmantojot mācību literatūru.</p>	<p>1.13. Pauž viedokli par viduslaiku kārtu sabiedrību.</p> <p>1.14. Ir priekšstats par vēstures notikumu ietekmi uz cilvēku dzīvi.</p> <p>1.15. Ir priekšstats par viduslaiku perioda kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību.</p>

2. temats. Krusta kari (8% no kopējā mācību stundu skaita)

- 2.1. Krusta karu cēloņi
- 2.2. Krusta kari Tuvajos Austrumos
- 2.3. Krusta kari Eiropā

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
2.1. Ir priekšstats par krusta karu cēloņiem. 2.2. Ir iepazinies ar krusta karu norisi Tuvajos Austrumos. 2.3. Ir iepazinies ar krusta karu norisi Eiropā. 2.4. Ir priekšstats par krusta karu sekām. 2.5. Pazīst vēstures jēdzienus: krustneši, bruņinieku ordenis. 2.6. Ir iepazinies ar jēdzienu "krusta karš".	2.7. Ar pedagoga palīdzību lieto karti, lai raksturotu krusta karus. 2.8. Atrod atbildes dažādos informācijas avotos uz dotajiem jautājumiem par krusta kariem.	2.9. Ar pedagoga palīdzību vērtē krusta karu sekas. 2.10. Pauž attieksmi pret kristietības lomu viduslaikos.

3. temats. Eiropas zemes attīstītajos viduslaikos (25% no kopējā mācību stundu skaita)

3.1. Eiropas valstu attīstības raksturojums viduslaikos

3.2. Eiropas valstu pārvaldes pārmaiņas

3.3. Polijas–Lietuvas karaliste

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.1. Ir iepazinies ar Eiropas valstu attīstību viduslaikos.</p> <p>3.2. Ir iepazinies ar vēstures notikumiem Eiropā.</p> <p>3.3. Ir priekšstats, ka Baltijā izveidojās Lietuvas valsts.</p> <p>3.4. Atpazīst vismaz vienu aplūkojamā perioda ievērojamāko vēsturisko personu.</p> <p>3.5. Ir priekšstats par vismaz vienas aplūkojamā perioda ievērojamākās vēsturiskās personas veikumu.</p> <p>3.6. Pazīst vēstures jēdzienu "parlaments".</p> <p>3.7. Ir iepazinies ar jēdzieniem: lēnis, ķeizars.</p>	<p>3.8. Rāda kartē Franciju, Angliju, Svētās Romas impēriju, Krieviju, Skandināvijas valstis, Lietuvu.</p> <p>3.9. Ar pedagoga palīdzību raksturo Polijas–Lietuvas savienību.</p> <p>3.10. Atrod atbildes uz dotajiem jautājumiem par aplūkojamā perioda vēsturisko personu sasniegumiem dažādos informācijas avotos.</p>	<p>3.11. Ir pieredze vērtēt aplūkojamā perioda vēstures notikumus.</p> <p>3.12. Pauž attieksmi pret personu rīcību, kas iesaistītas vēsturiskajos notikumos.</p>

4. temats. Eiropas kultūra viduslaikos (6% no kopējā mācību stundu skaita)

4.1. Izglītība viduslaikos

4.2. Sasniegumi zinātnē

4.3. Viduslaiku arhitektūra un māksla

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
4.1. Ir priekšstats par skolām viduslaikos. 4.2. Ir priekšstats, kā veidojās universitātes. 4.3. Ir priekšstats par viduslaiku zinātnes raksturojumu. 4.4. Ir priekšstats par arhitektūras un mākslas stiliem viduslaikos. 4.5. Ir iepazinies ar jēdzieniem: universitāte, gotika, romānika, katedrāle.	4.6. Atrod informāciju par sasniegumiem izglītībā un zinātnē mācību literatūrā. 4.7. Ar pedagoga palīdzību rāda kartē valstis un pilsētas, kurās bija pirmās universitātes. 4.8. Salīdzina izglītību viduslaikos un mūsdienās.	4.9. Ir pieredze vērtēt izglītību viduslaikos. 4.10. Ir priekšstats par viduslaiku perioda vēstures un kultūras pieminekļu un mākslas vērtību. 4.11. Ar cieņu izturas pret kultūras liecībām.

5. temats. Renesanse, reformācija un lielie ģeogrāfiskie atklājumi (23% no kopējā mācību stundu skaita)

5.1. Renesanse

5.2. Reformācija

5.3. Lielie ģeogrāfiskie atklājumi

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>5.1. Ir iepazinies ar renesanses attīstības gaitu.</p> <p>5.2. Ir priekšstats par renesanses ievērojamākām vēsturiskām personām, to izgudrojumiem, sasniegumiem zinātnē, mākslā, kultūrā un literatūrā.</p> <p>5.3. Ir izpratne par reformācijas radītām pārmaiņām.</p> <p>5.4. Ir iepazinies ar reformācijas laika notikumiem Eiropā.</p> <p>5.5. Atpazīst vismaz vienu reformācijas laika ievērojamu personu.</p> <p>5.6. Ir priekšstats par vismaz vienas reformācijas laika ievērojamas personas veikumu.</p> <p>5.7. Ir iepazinies ar lielajiem ģeogrāfiskajiem atklājumiem.</p> <p>5.8. Atpazīst vismaz vienu ievērojamāko jūras braucēju un viņa atklājumu.</p> <p>5.9. Ir priekšstats par pamatiedzīvotāju dzīvi eiropiešu kolonijās.</p> <p>5.10. Pazīst vēstures jēdzienus: renesanse, reformācija, protestantisms, konfesija, algotņi, nauda un maiņa, preču un naudas attiecības.</p> <p>5.11. Ir iepazinies ar jēdzieniem: protestanti, luterāņi, kompass.</p>	<p>5.12. Ar pedagoga palīdzību saskata reformācijas cēloņus un sekas.</p> <p>5.13. Ar pedagoga palīdzību stāsta par renesanses un reformācijas laiku Eiropā.</p> <p>5.14. Ir priekšstats, kāpēc eiropieši sāka apceļot pasauli.</p> <p>5.15. Ir pieredze sameklēt informāciju dažādos informācijas avotos par renesansi un reformāciju.</p> <p>5.16. Ar pedagoga palīdzību orientējas kartē, raksturojot lielos ģeogrāfiskos atklājumus.</p>	<p>5.17. Ir pieredze vērtēt renesanses, reformācijas un lielo ģeogrāfisko atklājumu nozīmi.</p> <p>5.18. Vērtē atsevišķu personību lomu vēsturiskajos notikumos.</p> <p>5.19. Pauž viedokli par lielo ģeogrāfisko atklājumu nozīmi mūsdienās.</p> <p>5.20. Ir priekšstats par kultūru mijiedarbību.</p>

6. temats. Eiropas valstu attīstība jauno laiku sākumā (17% no kopējā mācību stundu skaita)

- 6.1. Eiropas valstu saimnieciskā attīstība
- 6.2. Eiropas valstu pārvalde, starptautiskās attiecības
- 6.3. Polija–Lietuva jauno laiku sākumā

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>6.1. Ir priekšstats par Eiropas valstu pārvaldes formām.</p> <p>6.2. Ar palīdzību orientējas Eiropas nozīmīgākajos notikumos jauno laiku sākumā.</p> <p>6.3. Ir izpratne par Latvijas vēstures un Eiropas vēstures notikumiem aplūkojamā laika periodā.</p> <p>6.4. Atpazīst vismaz vienu jauno laiku ievērojamu vēstures personu.</p> <p>6.5. Ir priekšstats par vismaz vienas jauno laiku ievērojamas vēstures personas veikumu.</p> <p>6.6. Ir priekšstats par absolūtisma pazīmēm.</p> <p>6.7. Pazīst vēstures jēdzienus: monarhija, manufaktūra, revolūcija, absolūtisms.</p> <p>6.8. Ir iepazinies ar jēdzieniem: inkvizīcija, ārpolitika.</p>	<p>6.9. Rāda kartē Eiropas valstis jauno laiku sākumā.</p> <p>6.10. Ar pedagoga palīdzību stāsta par Eiropas valstu iekšpolitikas un ārpolitikas būtiskākajām iezīmēm.</p> <p>6.11. Atrod atbildes uz dotajiem jautājumiem par Eiropas valstu saimniecisko attīstību dažādos informācijas avotos.</p>	<p>6.12. Ir pieredze vērtēt Eiropā jauno laiku sākuma notikumu nozīmi.</p> <p>6.13. Ir pieredze paust attieksmi pret procesiem Eiropas valstu attīstībā jauno laiku sākumā.</p> <p>6.14. Ir pieredze vērtēt vēsturisku personu ietekmi uz cilvēku dzīvi aplūkojamajā laika posmā.</p>

8. klase

1. temats. Sasniegumi izglītībā, zinātnē un kultūrā jaunajos laikos (15% no kopējā mācību stundu skaita)

1.1. Apgaismības laikmets

1.2. Māksla, arhitektūra, mūzika un literatūra apgaismības laikmetā

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>1.1. Ir priekšstats par apgaismības laikmeta notikumiem Eiropā.</p> <p>1.2. Ir iepazinies ar apgaismības laikmeta izgudrojumiem zinātnē.</p> <p>1.3. Ir iepazinies ar apgaismības laikmeta sasniegumiem mākslā, arhitektūrā, mūzikā un literatūrā.</p> <p>1.4. Atpazīst vismaz vienu apgaismības perioda ievērojamu vēsturisku personu izglītībā, zinātnē un kultūrā.</p> <p>1.5. Ir priekšstats par vismaz vienas apgaismības perioda ievērojamas vēsturiskas personas izglītībā, zinātnē un kultūrā veikumu.</p> <p>1.6. Pazīst vēstures jēdzienu "apgaismība".</p> <p>1.7. Ir iepazinies ar jēdzieniem: filozofs, zinātnie, baroks, rokoko, klasicisms.</p>	<p>1.8. Stāsta par apgaismības laikmeta svarīgākajiem notikumiem Eiropā.</p> <p>1.9. Ar pedagoga palīdzību raksturo arhitektūras un mākslas stīlus aplūkojamajā vēstures periodā, izmantojot attēlu avotus.</p>	<p>1.10. Ir priekšstats par aplūkojamā perioda kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību.</p> <p>1.11. Ir priekšstats par dažādu tautu un kultūru ieguldījumu pasaules vēsturē.</p> <p>1.12. Ir pieredze paust viedokli par apgaismības laikmeta nozīmi vēstures attīstībā.</p> <p>1.13. Ar cieņu un saudzību izturas pret kultūrvēsturisko mantojumu – kultūras pieminekļiem un mākslas vērtībām.</p>

2. temats. Eiropas valstu saimnieciskā un politiskā attīstība jauno laiku otrajā pusē (23% no kopējā mācību stundu skaita)

- 2.1. ASV izveidošanās
- 2.2. Lielā franču revolūcija, Napoleona politika
- 2.3. Revolūcijas Eiropas valstīs
- 2.4. Kultūra jauno laiku otrajā pusē

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>2.1. Ir iepazinies ar ASV izveidošanos.</p> <p>2.2. Ir iepazinies ar Eiropas vēstures notikumiem jauno laiku otrajā pusē.</p> <p>2.3. Ir priekšstats par aplūkojamā laika ietekmi kultūrā.</p> <p>2.4. Atpazīst vismaz vienu aplūkojamā perioda ievērojamu vēsturisku personu.</p> <p>2.5. Ir priekšstats par vismaz vienas aplūkojamā perioda ievērojamas vēsturiskas personas veikumu.</p> <p>2.6. Ir iepazinies ar jēdzieniem: nācija, konstitūcija, nacionālisms, romantisms.</p>	<p>2.7. Ar pedagoga palīdzību raksturo Lielās franču revolūcijas cēloņus un sekas.</p> <p>2.8. Ar pedagoga palīdzību skaidro Vīnes kongresa nozīmi.</p> <p>2.9. Atrod atbildes uz dotajiem jautājumiem par Napoleona personību mācību literatūrā un citos informācijas avotos.</p> <p>2.10. Ar pedagoga palīdzību skaidro Eiropas un ASV vēstures saistību.</p> <p>2.11. Atrod kartē temata apgūvē aplūkotās valstis.</p> <p>2.12. Atrod atbildes uz dotajiem jautājumiem par aplūkojamā perioda nozīmi mācību literatūrā.</p> <p>2.13. Ir pieredze internetā atrast informāciju un attēlus par aplūkojamā laika kultūrvēsturisko mantojumu literatūrā, mākslā un mūzikā.</p>	<p>2.14. Ir pieredze vērtēt revolūciju nozīmi vēsturē.</p> <p>2.15. Ir pieredze vērtēt Lielās franču revolūcijas rezultātus.</p> <p>2.16. Pauž savu attieksmi pret vēsturisko personu rīcību, viņu sasniegumiem un neveiksmju cēloņiem.</p>

3. temats. Sabiedrības un valstu attīstības pamattendences jauno laiku beigās un jaunāko laiku sākumā Eiropā (48% no kopējā mācību stundu skaita)

- 3.1. Rietumeiropas valstu un ASV attīstība jauno laiku otrajā pusē
- 3.2. Rūpnieciskais apvērsums
- 3.3. Sabiedrības attīstības iezīmes jauno laiku beigās un jaunāko laiku sākumā
- 3.4. Jaunas sabiedriski politiskās mācības un kustības Eiropā
- 3.5. Koloniālo impēriju veidošanās
- 3.6. Āfrika un Āzija 19./20. gadsimta mijā
- 3.7. Militāro bloku veidošanās 19./20. gadsimta mijā

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.1. Ir priekšstats par rūpnieciskā apvērsuma izpausmēm.</p> <p>3.2. Ir iepazinies ar sabiedrības un ekonomiskās attīstības iezīmēm.</p> <p>3.3. Ir priekšstats par notiekošajām pārmaiņām sabiedrībā.</p> <p>3.4. Ir pamatzināšanas par strādnieku dzīvesveidu aplūkojamajā laika periodā.</p> <p>3.5. Ir priekšstats, ka Eiropā attīstās dažādas sabiedriski politiskās mācības un kustības.</p> <p>3.6. Ir priekšstats par starptautiskajām attiecībām pasaulē 19./20. gadsimta mijā.</p> <p>3.7. Ir priekšstats, kādi militārie bloki izveidojās Eiropā.</p> <p>3.8. Ir priekšstats par kolonizēto zemju pamatiedzīvotāju dzīvesveidu un imperiālistiskās politikas ietekmi uz to.</p> <p>3.9. Ir priekšstats par zinātnes un kultūras sasniegumiem 19./20. gadsimta mijā.</p>	<p>3.14. Izmanto karti aplūkojamā laika perioda raksturošanai.</p> <p>3.15. Ar pedagoga palīdzību, izmantojot dažādus informācijas avotus, raksturo aplūkojamā vēstures perioda notikumus.</p> <p>3.16. Ar pedagoga palīdzību, izmantojot mācību literatūru, analizē valstu starptautiskās attiecības.</p> <p>3.17. Ar pedagoga palīdzību skaidro jauno politisko mācību ietekmi uz sabiedrības attīstību.</p> <p>3.18. Ar pedagoga palīdzību raksturo koloniālisma cēloņus un sekas.</p> <p>3.19. Ar pedagoga palīdzību raksturo lielvalstu politisko un ekonomisko attīstību.</p> <p>3.20. Ar pedagoga palīdzību skaidro militāro bloku veidošanās cēloņus.</p>	<p>3.21. Ar pedagoga palīdzību vērtē koloniālismu.</p> <p>3.22. Ir priekšstats par vēstures notikumu ietekmi uz cilvēces dzīvi.</p> <p>3.23. Ar cieņu izturas pret citu kultūru vēstures liecībām.</p> <p>3.24. Ir pieredze vērtēt personību lomu vēstures notikumos.</p> <p>3.25. Ar pedagoga palīdzību vērtē 19./20. gadsimta mijas vēsturisko procesu sekas mūsdienās.</p> <p>3.26. Pauž attieksmi pret lielvalstu īstenoto koloniālo politiku.</p>

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.10. Atpazīst vismaz vienu ievērojamu vēsturisku personu.</p> <p>3.11. Ir priekšstats par vismaz vienas ievērojamas vēsturiskas personas veikumu aplūkojamajā laika periodā.</p> <p>3.12. Pazīst vēstures jēdzienus: kapitālisms, buržuāzija, algotie strādnieki, arodbiedrība, imperiālisms, koloniālisms, komunisms.</p> <p>3.13. Ir iepazinies ar jēdzieniem: ekonomika, fabrikants, Antante, Trejsavienība.</p>		

4. temats. Pirmais pasaules karš (14% no kopējā mācību stundu skaita)

- 4.1. Pirmā pasaules kara cēloņi un karadarbība Rietumu frontē
- 4.2. Karadarbība Austrumu frontē
- 4.3. 1917. gada Februāra revolūcija un oktobra apvērsums Krievijā
- 4.4. Pirmā pasaules kara sekas

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>4.1. Ir priekšstats par Pirmā pasaules kara cēloņiem.</p> <p>4.2. Ir iepazinies ar Pirmā pasaules kara notikumiem Rietumu un Austrumu frontē.</p> <p>4.3. Ir priekšstats par Pirmā pasaules kara sekām.</p> <p>4.4. Ir iepazinies ar 1917. gada Februāra revolūciju un oktobra apvērsumu Krievijā.</p> <p>4.5. Atpazīst vismaz vienu aplūkojamā laika perioda ievērojamu vēstures personu.</p> <p>4.6. Ir priekšstats par vismaz vienas aplūkojamā laika perioda ievērojamas vēstures personas veikumu.</p> <p>4.7. Pazīst vēstures jēdzienus: diktatūra, padomes.</p> <p>4.8. Ir iepazinies ar jēdzieniem: boļševiki, lielinieki, kapitulācija, Brestas miers.</p>	<p>4.9. Lieto karti Pirmā pasaules kara notikumu skaidrošanai.</p> <p>4.10. Pēta dažādus informācijas avotus par Pirmā pasaules kara vēsturisko personu darbību.</p> <p>4.11. Ir priekšstats par Krievijas, Austroungārijas un Vācijas impēriju sabrukuma cēloņiem un sekām.</p> <p>4.12. Ar pedagoga palīdzību analizē oktobra apvērsuma Krievijā cēloņus un sekas.</p>	<p>4.13. Ar pedagoga palīdzību vērtē kara sekas.</p> <p>4.14. Ir pieredze vērtēt Pirmā pasaules kara ietekmi uz cilvēku ikdienas dzīvi.</p> <p>4.15. Ar cieņu un saudzību izturas pret Pirmā pasaules kara vēstures pieminētajiem.</p>

9. klase

1. temats. Starp Pirmo un Otro pasaules karu: politika, kultūra un ekonomika (31% no kopējā mācību stundu skaita)

- 1.1. Versaļas sistēma
- 1.2. Ekonomikas attīstības tendences
- 1.3. Demokrātija un totalitārisms
- 1.4. Nacisms un komunisms
- 1.5. Zinātnes un kultūras attīstības tendences

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>1.1. Ir priekšstats par Versaļas sistēmu.</p> <p>1.2. Ir iepazinies par lielvalstu attīstības tendencēm politikā un ekonomikā.</p> <p>1.3. Ir priekšstats par totalitāro un autoritāro režīmu rašanos Eiropā.</p> <p>1.4. Ir priekšstats par fašisma režīmu Itālijā.</p> <p>1.5. Ir priekšstats par nacisma režīmu Vācijā.</p> <p>1.6. Ir priekšstats par komunistisko totalitārismu PSRS.</p> <p>1.7. Ir iepazinies ar Igaunijas un Lietuvas ekonomisko un politisko attīstību.</p> <p>1.8. Ir priekšstats par pasaules ekonomiskās krīzes cēloņiem.</p> <p>1.9. Ir iepazinies ar zinātnes un kultūras sasniegumiem apskatāmajā periodā.</p> <p>1.10. Atpazīst vismaz vienu vēstures personu starpkaru periodā.</p> <p>1.11. Ir priekšstats par vismaz vienas vēstures personas veikumu starpkaru periodā.</p>	<p>1.15. Rāda kartē teritoriālās izmaiņas Eiropā.</p> <p>1.16. Ar pedagoga palīdzību skaidro Versaļas sistēmu.</p> <p>1.17. Saskata atšķirības dažādu valstu attīstības tendencēs.</p> <p>1.18. Izmanto dažādus informācijas avotus, lai atrastu atbildes uz jautājumiem par šī perioda notikumiem.</p> <p>1.19. Ar pedagoga palīdzību raksturo notikušās pārmaiņas sabiedrībā.</p> <p>1.20. Atrod atbildes tekstā par pasaules ekonomiskās krīzes norisi un sekām.</p> <p>1.21. Ar pedagoga palīdzību saskata kopīgo un atšķirīgo aplūkojamā perioda ideoloģiskajos virzienos.</p> <p>1.22. Atrod internetā informāciju par šī perioda vēsturisko personu darbību.</p>	<p>1.23. Ir priekšstats, ka vecākās paaudzes cilvēku dzīvesstāsti ir vēstures avots.</p> <p>1.24. Izprot, kā atsevišķi cilvēki ar savu darbību var ietekmēt vēstures gaitu un tautu likteņus.</p> <p>1.25. Ir pieredze vērtēt totalitāros režīmus, pamatojoties uz atziņu, ka cilvēka dzīvība ir augstākā vērtība.</p>

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>1.12. Ir priekšstats par Eiropas kultūras daudzveidību.</p> <p>1.13. Pazīst vēstures jēdzienus: sociālisms, totalitārisms, nacisms, fašisms, antisemītisms.</p> <p>1.14. Ir iepazinies ar jēdzieniem: krīze, kolektivizācija, piecgade, kolhozs, terors.</p>		

2. temats. Otrais pasaules karš (26% no kopējā mācību stundu skaita)

- 2.1. Starpvalstu attiecības 20. gadsimta 30. gadu beigās
- 2.2. Karadarbības raksturojums dažādos kara posmos
- 2.3. Holokausts

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>2.1. Ir priekšstats par starpvalstu attiecībām 20. gadsimta trīsdesmito gadu beigās.</p> <p>2.2. Ir priekšstats par Otrā pasaules kara cēloņiem.</p> <p>2.3. Ir priekšstats par holokaustu.</p> <p>2.4. Ir iepazinis Otrā pasaules kara notikumiem.</p> <p>2.5. Atpazīst aplūkojamā perioda vēsturiskās personas.</p> <p>2.6. Ir priekšstats par aplūkojamā perioda vēsturisko personu veikumu.</p> <p>2.7. Ir priekšstats par Otrā pasaules kara sekām.</p> <p>2.8. Pazīst vēstures jēdzienus: holokausts, tolerance.</p> <p>2.9. Ir iepazīnies ar jēdzieniem: okupācija, koncentrācijas nometne, kapitulācija.</p>	<p>2.10. Izmanto karti Otrā pasaules kara raksturošanai.</p> <p>2.11. Atrod informāciju par Otrā pasaules kara notikumiem, izmantojot dažādus vēstures avotus.</p> <p>2.12. Salīdzina iegūto informāciju par Otrā pasaules kara notikumiem.</p> <p>2.13. Ir pieredze vērtēt informācijas ticamību.</p>	<p>2.14. Ir pieredze vērtēt Otrā pasaules kara sekas.</p> <p>2.15. Ar toleranci izturas pret cilvēku atšķirīgiem viedokļiem par Otrā pasaules kara notikumiem un to vērtējumiem.</p> <p>2.16. Negatīvi vērtē Otrā pasaules kara notikumus un vēsturisko personu rīcību, kurā vispārcilvēciskās vērtības tikušas ignorētas.</p> <p>2.17. Ar saudzību un cieņu izturas pret Otrā pasaules kara piemiņas vietām un vēstures pieminekļiem.</p> <p>2.18. Ir priekšstats, ka cilvēka dzīvība ir augstākā vērtība.</p>

3. temats. Sabiedrība un divas politiskās sistēmas pēc Otrā pasaules kara (25% no kopējā mācību stundu skaita)

3.1. Austrumu un Rietumu valstu ekonomiskā un politiskā attīstība

3.2. Aukstais karš un starptautiskās attiecības

3.3. Sociālisma sistēmas sabrukums

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
<p>3.1. Ir priekšstats par aukstā kara izveidošanās cēloņiem.</p> <p>3.2. Ir iepazinies ar starptautiskajām attiecībām starp Austrumu un Rietumu valstīm.</p> <p>3.3. Ir priekšstats par aplūkojamā perioda notikumiem.</p> <p>3.4. Ir priekšstats par sociālistiskās sistēmas sabrukumu Austrumeiropā.</p> <p>3.5. Atpazīst vismaz vienu vēsturisku personu apskatāmajā laika periodā.</p> <p>3.6. Ir priekšstats par vismaz vienas vēsturiskas personas veikumu apskatāmajā laika periodā.</p> <p>3.7. Pazīst vēstures jēdzienu "aukstais karš".</p> <p>3.8. Ir iepazinies ar jēdzieniem: kodolbruņošanās, kosmiskie pētījumi.</p>	<p>3.9. Rāda kartē Austrumu un Rietumu bloka valstis.</p> <p>3.10. Ar pedagoga palīdzību saskata kopīgo un atšķirīgo dažādu valstu attīstībā.</p> <p>3.11. Ir pieredze atrast internetā nepieciešamo informāciju par aplūkojamā perioda notikumiem.</p> <p>3.12. Ir pieredze izmantot daudzpusīgu informāciju vēstures notikumu skaidrojuma objektivitātei.</p>	<p>3.13. Ir priekšstats, ka vēstures notikumu skaidrojumi var būt atšķirīgi.</p> <p>3.14. Ir pieredze pamatot savu vēstures notikumu skaidrojumu.</p> <p>3.15. Ar toleranci uzklausa cilvēku atšķirīgos viedokļus par vēstures notikumiem.</p> <p>3.16. Ir pieredze pamatot kultūrvēsturiskā mantojuma nozīmi.</p>

4. temats. Eiropas un pasaules integrācija (9% no kopējā mācību stundu skaita)

4.1. ANO, NATO, UNESCO un citas starptautiskās organizācijas, to darbība un nozīme mūsdienās

4.2. Eiropas Savienība

4.3. Pasaules globālās problēmas 20./21. gadsimta mijā

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
4.1. Ir priekšstats par Eiropas un pasaules ekonomiku un politiku. 4.2. Ir iepazinies ar starptautisko organizāciju un Eiropas Savienības būtību un galvenajiem darbības virzieniem. 4.3. Ir priekšstats par Eiropas Savienības veidošanās gaitu. 4.4. Ir priekšstats par būtiskākām pasaules globālām problēmām 20./21. gadsimta mijā. 4.5. Pazīst vēstures jēdzienus: integrācija, multikulturālisms. 4.6. Ir iepazinies ar jēdzienu "terorisms".	4.7. Rāda kartē Eiropas Savienības dalībvalstis. 4.8. Rāda kartē NATO dalībvalstis. 4.9. Izmanto internetu, lai sameklētu nepieciešamo informāciju par dažādu sabiedrisko organizāciju darbību.	4.10. Pauž viedokli par mūsdienu notikumiem.

5. temats. Kultūras attīstības pamattendences mūsdienās (9% no kopējā mācību stundu skaita)

5.1. Kultūras attīstība 20. gadsimta otrajā pusē

5.2. Kultūras attīstības tendences mūsdienās

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
5.1. Ir iepazinies ar kultūras attīstības tendencēm 20. gadsimta otrajā pusē un mūsdienās.	5.4. Ir pieredze salīdzināt dažādu valstu un tautu kultūras atšķirības.	5.7. Ar cieņu un saudzību izturas pret dažādu tautu kultūras mantojumu izpausmēm un vēstures pieminekļiem.
5.2. Izprot Eiropas un pasaules kultūras daudzveidību.	5.5. Ir priekšstats par kultūras mantojuma ietekmi uz mūsdienu kultūras attīstību.	5.8. Ir tolerants pret citādo citu tautu kultūrā.
5.3. Ir iepazinies ar jēdzienu "postmodernisms".	5.6. Ar pedagoga palīdzību skaidro kultūras daudzveidības izpausmes mūsdienās.	

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību speciālās izglītības programmās nosaka Ministru kabineta 2006. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 492 "Mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība speciālās izglītības programmās". Izglītojamo ar garīgās attīstības traucējumiem mācību sasniegumus vērtē, ņemot vērā viņu attīstības līmeni, spējas un veselības problēmas.

Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē daudzpusīgi un objektīvi, lai īstenotu šādus principus:

- prasību atklātības un skaidrības princips – prasības tiek formulētas atklāti, skaidri un saprotami atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim;
- pozitīvo sasniegumu summēšanas princips – izglītojamā mācību sasniegumi tiek vērtēti, summējot pozitīvos sasniegumus iegaumēšanas un izpratnes, zināšanu praktiskās lietošanas un radošās darbības līmenī;
- vērtējuma atbilstības princips – izglītojamā zināšanu, prasmju un iemaņu vērtēšana notiek atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim. Vērtējot tiek ņemts vērā Valsts Pedagoģiski medicīniskās komisijas noteiktais izglītojamā attīstības traucējumu veids, viņa spējas un veselības stāvoklis, attieksme pret mācību darbu;
- vērtējuma noteikšanai izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto rakstiskas, mutiskas un kombinētas pārbaudes, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus;
- vērtēšanas regularitātes princips – mācību sasniegumi tiek vērtēti regulāri, lai pārliecinātos par izglītojamā iegūtajām zināšanām, prasmēm, iemaņām un mācību sasniegumu attīstības dinamiku.

Ievadvērtēšana (formatīvā vērtēšana) notiek pirms temata vai mācību kursa sākuma. Tā sniedz informāciju par izglītojamo sagatavotības līmeni. Ievadvērtēšana konstatē izglītojamo zināšanas pirms mācību procesa, jaunas tēmas apguves uzsākšanas. Svarīgi, lai ievadvērtēšana motivētu izglītojamos darbam, saskaņotu izglītojamo un pedagoga sadarbības formas, precizētu mācību mērķus un uzdevumus.

Ievadvērtēšanā var izmantot dažādus metodiskos paņēmienus – sarunu, jautājumus un atbildes, darbu ar vēstures literatūru un vēstures avotiem, darbu ar vēstures kartēm, praktisko darbu.

Kārtējā vērtēšana (formatīvā vērtēšana) notiek mācību procesa laikā. Tās uzdevums ir informēt par mācību procesa norisi, konstatēt izglītojamo sasniegumus, lai tos uzlabotu, novērtēt izmantoto metožu atbilstību.

Kārtējā vērtēšanā izmantojami daudzveidīgi metodiskie paņēmieni – jautājumi un atbildes, praktiskie darbi, vingrināšanās, darbs ar uzziņu literatūru, demonstrējumi, uzdevumu risināšana.

Nobeiguma vērtēšana (summatīvā vērtēšana) notiek mācību tēmas beigās. Tā nosaka, kā īstenotas mācību priekšmeta programmas prasības, konstatē izglītojamo zināšanu un prasmju apguves līmeni. Iespējamie metodiskie paņēmieni – pārbaudes darbs, praktiskais darbs.

Mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums

Izglītības un zinātnes ministrijas apstiprinātā mācību literatūra mācību priekšmetā "Pasaules vēsture" (publicēta internetā VISC vietnes sadaļā "Mācību literatūra").

Mācību līdzekļi

1. Mācību literatūra

- 1.1. Ieteicamās mācību grāmatas (sk. IZM VISC izdotos ieteicamās mācību literatūras sarakstus).
- 1.2. Uzziņu literatūra: vārdnīcas, enciklopēdijas, antoloģijas, likumu, normatīvo aktu vai citu dokumentu krājumi, standarti, statistiskie pārskati u.tml. izdevumi.
- 1.3. Periodiskie izdevumi.
- 1.4. Interneta resursi.

2. Uzskates un tehniskie līdzekļi, iekārtas

- 2.1. Uzskates līdzekļi: tabulas, plakāti, mākslas darbu reprodukcijas, attēli, kartes u. tml.
- 2.2. Tehniskie līdzekļi un iekārtas: audiovizuālie mācību līdzekļi, magnētiskā tāfele, interaktīvā tāfele, dators, projektor, televizors, kodoskops, u. tml.

Mācību metodes

Lai apgūtu programmā plānoto mācību saturu un sasniegtu paredzamos rezultātus, ir nepieciešams izmantot izglītojamo spējām, attīstības līmenim un veselības stāvoklim atbilstošas mācību metodes.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Atstāstījums	Izmantojami teksti ar skaidru sižeta līniju. Izglītojamajiem jāuztver tekstā paustā pamatdoma, notikumu secība. Atstāstījumā katrs izglītojamais brīvi lieto savu vārdu krājumu.	Leģenda par Mehiko dibināšanu.
Darbs ar tekstu	Pedagogs piedāvā tekstus lasīšanai atbilstoši izglītojamo lasīšanas tehnikas apguves un teksta izpratnes līmenim. Izglītojamais iepazīstas ar tekstu un veic doto mācību uzdevumu.	Sniedz mutiskas vai rakstiskas atbildes uz jautājumiem par tekstu. Teksta ilustrēšana.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Demonstrēšana	Pedagogs vai izglītojamais rāda pārējiem izglītojamajiem demonstrējumu un stāsta par to.	Rāda kartē Eiropas un pasaules valstis. Rāda plakātos arheoloģiskos atradumus, stāsta par tiem. Videofilmu un DVD skatīšanās.
Ekskursijas	Papildina mācību stundās apgūto vielu. Palīdz veidot saikni starp teoriju un praksi, vizualizē un emocionalizē vēstures saturu. Izglītojamie jāmotivē un jāsatgavo ekskursijai. Daudzi muzeji piedāvā izglītojamajiem domātas mācību ekskursijas un programmas.	Pedagogs organizē ekskursiju uz aizvēstures pieminekli vai vietu, kas saistās ar aizvēstures perioda kultūras liecībām.
Jautājumi	Jautājumi tiek uzdoti mutvārdos vai rakstiski.	Atbild uz jautājumiem par renesanses laika sasniegumiem zinātnē, mākslā, kultūrā un literatūrā.
Lomu spēle	Tiek piedāvāts reālas situācijas apraksts. Izglītojamais risina šo situāciju, uzņemoties situācijai atbilstošus pienākumus.	Lomu spēles temats "Kārtu sabiedrība viduslaikos".
Mācību filmas	Apvieno audiālo un vizuālo informāciju, rada emocionālu attieksmi pret apgūstamo materiālu. Pirms filmas demonstrēšanas pedagogs iepazīstina ar filmas sižetu.	Mākslas filma "Šindlera saraksts", kuras sižets vēsta par holokaustu.
Salīdzināšana	Pedagogs rakstiski vai mutiski piedāvā izglītojamajiem salīdzināt divus vēsturiskus posmus vai konkrētos notikumus dažādos laika posmos.	Izglītojamais analizē un salīdzina iedzīvotāju dzīvesveidu un nodarbošanos Senajā Romā un Senajā Grieķijā.
Vingrināšanās	Vairākkārtīgi izpilda vienveidīgas darbības.	Vēsturisko vietu meklēšana kartē, darbs kontūrkartē.